

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.20.722/2019/7.

A tanács tagjai: Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit a tanács elnöke
. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna előadó bíró

Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró

A felperes: felperes neve (**felperes címe**)

A felperes képviselője:

. Szatmári István pártfogó ügyvéd (**fél címe 1**)

Az alperes: alperes neve (**alperes címe**)

Az alperes képviselője:

Jogi Képviseleti Osztály (**fél címe 2**, ügyintéző: Beerné dr. Vörös Helga)

A per tárgya: Bírósági jogkörben okozott kár megtérítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Felperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Törvényszék 13.P.20.217/2018/15.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Ítéltábla Pf.III.20.808/2018/4.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban 100%-ban pervesztes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját és a le nem rótt 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A **J. T.** Betéti Társaság (a továbbiakban: bt.) hét társasháznak látta el a közös képviseletét. 2010. május vége és 2010. június között a társasházak a megbízásokat felmondták. A felperes a bt. beltagjaként a közös képviselet ellátásában aktívan részt vett.
- [2] A felperes **K. B. A.** (a továbbiakban: az alapper alperese) ellen benyújtott keresetében kérte a jóhírnévhez, emberi méltósághoz és becsülethez fűződő személyiségi jogai megsértésének megállapítását. A jogsértés következményeként a bíróság kötelezze elégtételadásra, illetve 35.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére. Keresete megalapozásául előadta, hogy a gazdasági társaság megbízási jogviszonyainak felmondása - lényegében a munkájának és ebből következően a megélhetésének a megszűnése - az alapper

alperesének a tevékenységével hozható összefüggésbe. A bt.-vel megbízási jogviszonyban álló társasházakat végigjárta és a tulajdonosoknak róla lejárató, valótlan kijelentéseket tett. Az egyik társasház ügyeivel foglalkozó ügyvédi irodában az alkalmazott ügyvéddel azt közölte, hogy a bt. megbízási jogviszonyát az adott társasház sikkasztás miatt szüntette meg. Az eljárása és a megbízási szerződések felmondása közötti ok-okozati összefüggést megalapozza az is, hogy az alapper alperesét négy társasház megválasztotta közös képviselőnek. Állításai alátámasztásául az előterjesztett bizonyítási indítványában - többek között - egyes tulajdonosok és az alkalmazott ügyvéd tanúkénti kihallgatását kérte.

- [3] Az alapper alperese a kereset elutasítása mellett viszontkeresetet terjesztett elő. A bíróság állapítsa meg, hogy a felperes 2010. július 5. napján kelt „értesítés” elnevezésű okirata megsértette a jóhírnévhez, becsülethez, emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogait, kötelezze elégtétel adására és öt forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére. A felperes a betéti társasága megbízási jogviszonyának megszűnése után egy „értesítés” elnevezésű okiratot dobott be az egyik társasház tulajdonosainak postaládájába, amelyben alaptalanul vádaskodott és rá nézve sértő kijelentések tett.
- [4] A alperes neve a 2013. március 11-én meghozott 10.P.21.334/2012/13. számú ítéletével a keresetet elutasította, a viszontkeresetnek részben helyt adott. Megállapította, hogy a felperes a 2015. július 5. napján kelt értesítés elnevezésű okirattal megsértette az alapper alperesének a jóhírnévhez, becsülethez és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogait és kötelezte a felperest öt forint nem vagyoni kártérítés és 500.000 forint perköltség megfizetésére. Feljogosította az alapper alperesét, hogy a felperes költségén az adott társasház valamennyi társtulajdonosához eljuttassa az ítéletben megfogalmazott tartalmú nyilatkozatot. Ezt meghaladóan a viszontkeresetet elutasította.
- [5] Ítélete indokolásában kitért a felperes egyes bizonyítási indítványai elutasításának okára: az alkalmazott ügyvéd meghallgatására a megbízó társasház ügyvédi titoktartás alóli felmentése hiányában nincs lehetőség, az egyik tanú idézhető címét a felperes nem jelentette be, egy másik tanú meghallgatását pedig azért mellőzte, mivel tőle a per eldöntése szempontjából érdemi vallomás nem várható.
- [6] A Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.644/2013/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését helybenhagyta. Az indokolásában rámutatott arra: a felperes az elsőfokú eljárásban, a 2012. november 7. napján megtartott tárgyaláson kihallgatott tanú vallomására az nyilatkozta: a tanú nem mondott neki olyat „... hogy az alperes végigjárta volna a lakókat és elhíresztelte volna, hogy én sikkasztottam. Valójában én csak kikövetkeztettem azt, hogy az alperes megvádolt a lakóknál, de nekem ezt konkrétan senki nem mondta.” Ehhez képest a felperes

azért kérte fellebbezésében megjelölt tanú kihallgatását, mivel vele tudja bizonyítani az alapper alperesének a magatartását (végigjárta a környéket kerékpárral és minden lakásba becsöngetett), aminek következményeként a bt. közös képviseleti megbízását megszüntették. A felperes korábbi nyilatkozata tükrében a tanútól ilyen tartalmú vallomás nem várható, ezért megalapozott volt a bizonyítási indítvány mellőzése. Az alkalmazott ügyvéd tanúkenti meghallgatását az ügyvédekéről szóló 1989. évi XI. törvény 8. § (4) bekezdése szerinti titoktartási kötelezettség kizárja. Egyes tanúk felperes szerinti elfogultsága pedig legfeljebb a tanúvallomásuk mint bizonyíték mellőzését vonhatja maga után, a felperesi tényállítások valóságára emiatt következtetés nem vonható le. Az elsőfokú bíróság a kereset elutasításáról megalapozottan döntött.

- [7] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.566/2014/6. szám alatti ítéletével a jogerős ítéletet részben hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alapper alperese nem vagyoni kártérítés iránti viszontkeresetét elutasította. Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria kifejtette, hogy az eljáró bíróságok okszerű mérlegeléssel jutottak arra a következtetésre: a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. A tanúvallomások nem támasztották alá állításait és az eljáró bíróságok a további tanúbizonyítást megalapozottan mellőzték. A Kúria egyetértett a jogerős ítéletnek az ügyvédi titoktartással összefüggésben kifejtett álláspontjával is.
- [8] A alperes neve a 6.P.21.753/2014/16/I. számú végzésével a felperes elkésett perújítási kérelmét elutasította. Indokolása szerint a felperesnek a bíróság tájékoztatását és felhívását követően előterjesztett, az urológiai megbetegedésre hivatkozása nem alkalmas a határidő elmulasztásának kimentésére. A csatolt egészségügyi dokumentációk közül a legkorábbi keltezésű egy 2014. november 19. kiállított ambuláns lap, amely a felperes aktuális panaszát rögzíti a betegségére utaló anamnézis nélkül. A perújítási kérelem előterjesztésének határideje azonban 2014. szeptember 12-én lejárt, így a felperesnél a 2014. november hónapban kialakult betegség az adott határidő elmulasztása szempontjából irreleváns. A felperes a perújításra nyitva álló hat hónapos határidőn belül hivatalos ügyeit intézte: az alapügyben meghozott jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet írt alá, majd azt személyesen benyújtotta a alperes nevével, a felülvizsgálati eljárásban a Kúria hiánypótló végzését átvette, a felülvizsgálati eljárásra ügyvédi meghatalmazást adott, és az általa szerkesztett beadványban kérte a végrehajtás felfüggesztését. Mindezek alapján az akadályoztatása nem állapítható meg.
- [9] A perújítás megengedhetőségének eljárásjogi feltételei sem álltak fenn. A felperes kérelmében az alapügyben már elbírált bizonyítási indítványait terjesztette elő, az eljáró bíróságok mérlegelését támadta. Az általa felhozott okok a polgári perrendtartásról szóló

1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 260. § (1) bekezdésének a) pontja szerint új tényként, bizonyítékként nem voltak értékelhetők.

- [10] A felperes fellebbezése alapján eljáró Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.555/2015/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [11] A felperes keresetében a régi Pp. 2. § (3) bekezdésére hivatkozva, 70.677.086 forint vagyoni és 35.000.000 forint nem vagyoni kár megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A keresete jogalapjaként régi Pp. 2. § (3) bekezdését jelölte meg. A személyes adatok megsértése miatt 1.000.000 forint sérelemdíjat is követelt az alperestől. Arra hivatkozott, hogy az alperes 10.P.21.334/2012/13. számú ítélete súlyosan jogszabálysértő. Az alapügyben eljáró bíróságok nem folytattak le tisztességes eljárást, mellőzték a bizonyítási indítványait és arra kötelezték, hogy a nyilvánvaló hazugságok ellenére az alapper alperese részére fizessen.
- [12] A tisztességes eljárás alapelve azért sérült, mert az alperes a bizonyítási indítványait nem teljesítette, jogszabálysértően mellőzte az állításait bizonyító tanúknak az ügy elbírálása szempontjából perdöntőnek minősíthető kihallgatására irányuló indítványait.
- [13] Vagyoni kára a munkája elvesztése következményeként az ingatlan terhelő lakáshitel törlesztőrészleteinek 2010. július 1-től való nem fizetése és az ingatlan árverési értékesítése miatt következett be, a konkrét összeget az ingatlan értéke alapján határozta meg. Nem vagyoni kára a személyiségi jogsérelem miatt indított alapper pertárgyértéke.
- [14] Az alperes a perújítási kérelme elbíráláskor megsértette a személyes adatokhoz fűződő személyiségi jogát. A 6.P.21.753/2014/16/I. számú, a perújítási kérelmét elutasító végzés 4. oldalán a betegségei között megemlítette urológiai betegségét, holott kifejezetten kérte az egészségügyi dokumentáció zárt kezelését.
- [15] Az alperes a kereset elutasítását kérte. A vagyoni és nem vagyoni kártérítés körében arra hivatkozott, hogy eljárása az irányadó jogszabályoknak maradéktalanul megfelelt, a rendes és a rendkívüli jogorvoslati eljárásban a felsőbb bíróságok is megindokolták a bizonyítékok értékelésének a jogszabálynak megfelelő módját. A felperes az adott eljárást újabb jogorvoslati fórumnak tekinti, erre viszont a kártérítési per nem alkalmas.
- [16] Nem sértette meg a felperes személyes adatokhoz fűződő személyiségi jogát sem, hiszen a felperes maga hozta a bíróság tudomására egészségügyi akadályoztatása igazolására szolgáló adatait. A végzés indokolásában a felperes betegségére utalásszerűen, általános megfogalmazást használva tért ki.

Az első- és másodfokú ítélet

- [17] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.
- [18] A régi Pp. 2. § (3) bekezdése szerint az (1) bekezdésben foglaltak teljesítésének elmulasztása esetén a fél alapvető jogait ért sérelemre hivatkozva méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt, feltéve, hogy a sérelem a jogorvoslati eljárásban nem orvosolható. Az igény elbírálása során a bíróság soron kívül jár el. A kártérítés megítélését nem zárja ki, ha a bíróság nevében eljáró személynek az okozott jogsértés közvetlenül nem volt felróható.
- [19] A felperes szerint eljárási alapjoga azért sérült, mert az alperes az alapeljárásban a tanúbizonyítási indítványait elutasította, illetve a bizonyítékok helytelen mérlegelése következményeként számára kedvezőtlen (marasztaló) döntést hozott.
- [20] Egységes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy a régi Pp. 2. § (3) bekezdésére alapított per a fél számára a kedvezőtlen döntést tartalmazó jogerős ítélet felülvizsgálatára nem jelent új jogorvoslati fórumot. A kártérítés alapjául nem szolgálhat az, ha a fél a jogerős ítéletet érdemben vagy eljárási szabálysértésre hivatkozva továbbra is vitatja (BDT 2006.1496.). A felperes keresete csak akkor lehet alapos, ha megállapítható: az elsőfokú döntés felróható okok miatt a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésén alapult. A perbeli esetben azonban a kirívóan okszerűtlen mérlegelés a jogorvoslati eljárásban eljáró bíróságok egybehangzó megállapítása alapján nem valósult meg.
- [21] A felperes igénye jogalapjául az alapperben hozott ítélet szerinte törvénysértő tartalmát jelölte meg. Az adott perben a döntés jogellenes volta - a másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban meghozott ítéletek alapján - nem volt megállapítható, ezért kizárt, hogy az alapperben meghozott ítélet tartalma a bíróság kártérítési felelősségét megalapozná.
- [22] A felperes vagyoni kárigényének jogalapja a bírósági jogkörben okozott kártérítés szabályai adják [A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 349. § (3) bekezdés]. A kártérítés törvényi feltétele, a jogellenes magatartás hiányában pedig a kereset elutasításának van helye.
- [23] A felperes az alperes jogellenes és felróható magatartását nem bizonyította, de még bizonyítottsága esetén sem áll fenn ok-okozati összefüggés az általa megjelölt vagyoni kár és az alperes személyiségi jogi perben meghozott döntése között. A felperes nem a személyiségi jogi perben számára kedvezőtlen döntés miatt, hanem azért vesztette el a munkáját, mert a társasházak felmondták a bt. közös képviselői megbízatását.
- [24] Alaptalan a személyi adatok megsértésére vonatkozó kereset. Az alperes a 2015. június 12-én meghozott, a perújítási kérelmet elutasító végzése 4. oldalán a perújítási határidő elmulasztásával összefüggésben említette meg a felperes betegségei között az urológiai megbetegedését. Az alperesnek az eljárás tárgyának

keretei között a felperes egészségügyi állapotának az értékelése az érdemi döntés meghozatalához szükséges megállapítása nem eredményez személyhez fűződő jogsértést. Bíróági határozatban foglalt megállapítás személyiségi jogsértést csak akkor valósít meg, ha az eljárás kereteit meghaladó, szükségtelen, egyben jogsértő kitételt tartalmaz (Kúria Pfv.IV.21.423/2014/4.).

- [25] Az adott ügyben a felperes az egészségügyi különleges személyes adatait saját maga hozta a bíróság tudomására. Az adatokra szükség volt a tényállás megállapításához és a döntés meghozatalához, ezért nem sért személyiségi jogot, hogy az alperes a végzésében – a részletek feltárása nélkül – megemlítette a felperes betegségét. A felperes nem is hivatkozott arra, hogy az egészségügyi dokumentációját az ellenérdekű fél szükségtelenül megismerte, és nem bizonyította: kifejezetten kérte az adatok zártan való kezelését.
- [26] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését helybenhagyta. A keresetlevél előterjesztésének időpontjára (2017. december 29.) tekintettel a másodfokú eljárásban alkalmazandó régi Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja és (3)–(4) bekezdése szerint a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el a 253. § (3) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül.
- [27] A felperes a másodfokú bíróság döntésére irányuló határozott fellebbezésében a személyiségi jogsértés tekintetében 1.000.000 forint sérelemdíj és perköltség megfizetésére kérte az alperes kötelezését. A keresetében kért személyes adatokhoz fűződő személyiségi joga megsértését elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezéssel szemben fellebbezést nem terjesztett elő, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletének ezt a részét nem érintette.
- [28] Az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta a kereseti kérelmet a régi Pp. 2. § (3) bekezdésére alapított igényként, amelynek alkalmazását az alapjogsértés teremti meg. E rendelkezés speciális, a régi Ptk. 349. § (1) bekezdésében meghatározottól eltérő kárfelelősségi szabály. A tisztességes eljárás a bíróság számára kötelezettség, az alapvető eljárási jognak a jogosultja pedig az eljárásban résztvevő fél, azaz relatív szerkezetű jogviszonyról van szó. A tisztességes eljáráshoz való jog megsértésének a szankciója tehát nem a régi Ptk. 355. §-a szerinti vagyoni kártérítés.
- [29] A 2013. CCLII. törvénnyel módosított, 2014. március 15-től hatályos régi Pp. 2. § (3) bekezdése tette lehetővé a régi Pp. 2. § (1) bekezdése szerinti alapjogsértés esetén a sérelemdíj iránti igény érvényesítését. A felperes hivatkozása az alapjogi sérelmet megalapozó igazságszolgáltatási jogviszony a keresetlevele 2012. szeptember 24-i benyújtásával, tehát a törvény módosításának hatálybalépése előtt jött létre. Az adott perben ezért a régi Pp. 2. § (3) bekezdésének a 2014. március 15. előtt hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni, amely a régi Ptk. mint anyagi jogi

jogszabály kiegészítő alkalmazását nem igényelte. A felperes azzal, hogy az alperest nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni, a személyhez fűződő jogok megsértésnek régi Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt szubjektív következményének az alkalmazását igényelte, amelynek feltétele valamely személyhez fűződő jog megsértése és annak megállapítása lehetne. Ha tehát nincs olyan személyhez fűződő jog, amelyet a károkozóként hivatkozott magatartás sértene vagy a magatartás az adott személyiségi jogot objektíve nem sérti, a nem vagyoni kárigény alapja nem áll fenn.

- [30] A felperes első kereseti kérelmét tehát a régi Pp. 2. § (3) bekezdésében szabályozott alapjogi sérelem iránti igényként kellett elbírálni, amelyre sem a régi Ptk. személyhez fűződő, sem a hatályos Ptk. személyiségi jogsértésekre vonatkozó szabályai nem alkalmazhatók. A felperes nem vagyoni kártérítés iránti kereseti kérelmét jogalap hiányában akkor is el kellett utasítani, ha a hivatkozott eljárási szabálysértések alapján a tisztességes eljáráshoz való joga megsértése megállapítható lett volna.
- [31] A felperes az alperessel szemben nem tarthat igényt a régi Pp. 2. § (3) bekezdésén alapuló méltányos kártérítésre sem. A hivatkozott jogszabályhely önálló sui generis kártérítési felelősséget kiváltó tényállás, amely alapjogi sérelemn alapul és a jogkövetkezményeket is teljes körűen rendezi (BDT 2017.3704.). A felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy az ügyében eljáró bíróság az általa állítottak szerint elmulasztotta a régi Pp. 2. § (1) bekezdésében foglaltak teljesítését. Ha az eljárási alapjog megsértése megállapítható, maga a jogszabály állít fel vélelmet amellet, hogy méltányos elégtétellel ellensúlyozható hátrány bekövetkezett. Ebben az esetben a kártérítési szankció a polgári perben az alapvető eljárási jogában megsértett fél oldalán nem a klasszikus reparációt, hanem a méltányos elégtételt biztosító megfogalmazásból következően az erkölcsi elégtétel nyújtását szolgálja.
- [32] A másodfokú bíróság mindezek szem előtt tartásával azt vizsgálta, hogy az alapperben sérült-e a felperesnek a tisztességes eljáráshoz való joga, amelynek az alperes általi megsértését tételesen megjelölte.
- [33] Tévesen hivatkozott a felperes az általa megjelölt tanú kihallgatásának jogszabálysértő mellőzésére. Az alapperben felvett 10.P.21.334/2012/10. számú jegyzőkönyv mint közokirat bizonyítja: az alperes erre a tárgyalásra a tanút idézte, aki azonban a tárgyaláson nem jelent meg, idézése „nem keresete” jelzéssel érkezett vissza a **D., K.** út ... földszint 2. szám alóli címről. Az alperes felhívta a felperest, hogy tanúbizonyítási indítványa mellőzése terhével jelentse be a tanú idézhető lakcímét. Tárgyalási nyilatkozata szerint a felperes elfogadta, hogy a tanú nem az általa megjelölt lakcímen lakik és vállalta a tanú felkutatását. Az alperes a 13. sorszámú ítélete indokolásában számot is adott arról, hogy a felperesnek a tanúmehallgatásra vonatkozó bizonyítási indítványát azért mellőzte, mert a tanú idézhető címét a felperes

nem jelentette be. Ebből következően a felperes alaptalanul állította, hogy a per tisztességes lefolytatásához való joga a tanúkihallgatásra irányuló bizonyítási indítvánnyal összefüggésben sérült.

- [34] A régi Pp. 173. § (4) bekezdése szerint: ha a tanú vallomása más tanú vagy személyesen meghallgatott fél előadásával szemben áll, az ellentét tisztázását szükség esetén szembesítéssel kell megkísérelni. A felperes indítványa alapján kihallgatott tanú azt vallotta, hogy nem tud az alapper alperesének bármilyen, a felperest sértő állításáról (10.P.21.334/2012/10. számú tárgyalási jegyzőkönyv). A tanúvallomás nem volt ellentétes az alapper alperesének előadásával, ezért szembesítésükre a régi Pp. 173. § (4) bekezdése alapján nem volt szükség.
- [35] A felperes egy tanú esetén sérelmezte a hamis tanúzás következményeire figyelmeztetés elmaradását. Az alperes az érintett tanú kihallgatását a 2013. január 4-i tárgyaláson foganatosította. A 10.P.21334/2012/10. számú tárgyalási jegyzőkönyv ugyan nem tartalmazza a régi Pp. 172. § (2) bekezdése szerinti figyelmeztetést, de az alperes a jegyzőkönyvben a tanú nyilatkozataként rögzítette: „a törvényes figyelmeztetés megértettem, elfogulatlan vagyok”. A másodfokú bíróság ezt egybevetve azzal, hogy a felperes a tárgyaláson, a rendes és rendkívül perorvoslati kérelmeiben sem kifogásolta a tanú figyelmeztetésének az elmaradását és ilyen állítást csak a jelen pert megindító keresetlevelében tett. Mindebből arra a meggyőződésre jutott, hogy a tanú kihallgatása elején az elsőfokú bíróság részéről elhangzott a régi Pp. 172. § (2) bekezdése szerinti figyelmeztetés.
- [36] A másodfokú bíróság a fellebbezésben hivatkozott 75. sorszámú iratot a 2010. január 22-i keltezésű levéllel azonosította. A 10.P.21.334/2012/5. számú tárgyalási jegyzőkönyv nem tartalmazza az irat alperes elé tárását, de nem állapítható meg, hogy a felperes az iratot milyen bizonyítékként nyújtotta be. Fellebbezése szerint az irattal azt kívánta igazolni, hogy útépítésről, aszfaltozásról szó sem volt. A tárgyalási jegyzőkönyvből kitűnően ezzel kapcsolatban az alperes azt adta elő: a lakók szerint a felperes egy utat nem aszfaltozott le. A 75. sorszámú irat nem a lakók és nem is az alapper alperesének nyilatkozatát tartalmazza, ezért nem volt szükség az alapper alperesének állítást cáfoló okirati bizonyítékként az alperes elé tárására nem volt szükség. Ennek elmaradása tehát nem sértette a tisztességes eljáráshoz való jogot.
- [37] A felperes kiemelt jelentőséget tulajdonított annak, hogy az alperes részéről elkövetett eljárási szabálysértéseket a 13. sorszámú ítélet ellen előterjesztett fellebbezésében, majd a felülvizsgálati kérelmében is előadta. A perorvoslati kérelmeit elbíráló bíróságok azonban ezzel kapcsolatban eljárási szabálysértéseket nem állapítottak meg.
- [38] Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban, hogy a régi Pp. 2. § (3) bekezdésére alapított kereset nem teremthet alapot az

alapperben és a perújítási eljárásban hozott, a felperes számára kedvezőtlen döntést tartalmazó jogerős bírósági határozatok felülbírálatára. Az érdemi döntés jogszerűsége, illetve annak a felperes által állított hiánya alapjogi sérelmek okán sem vizsgálható, mivel a bíróságnak az ügy érdemében hozott jogerős ítélete nem vonható a tisztességes eljáráshoz való jog körébe.

- [39] A felperes alaptalanul támadta az elsőfokú ítéletet a sérelemdíj megfizetésére kötelezés iránti keresetének elutasítása miatt. A felperes a végleges keresetében maga is azt állította, hogy az alperes a perújítási kérelmét elutasító végzése 4. oldalán a betegségei között megemlítette urológiai megbetegedését. Ezzel szemben a fellebbezésében az alperes sérelemdíj fizetésére kötelezését arra hivatkozva kérte, hogy a végzésben részletesen taglalta a több hónapon keresztül fennálló betegségét. A felperes állítása iratellenes, mert az alperes a hivatkozott végzés 4. oldalán a felperes betegségére azzal a megállapítással összefüggésben utalt, hogy nem volt akadályoztatva a perújítási kérelme határidőben való benyújtásában.
- [40] A felperes testi állapotára vonatkozó adatok az információs önrendelkezési jogról és az információk szabadságáról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info. tv.) 3. § 2. és 3c. pontja alapján személyes, illetve különleges adatnak minősülnek. Ugyanakkor a felperes a különleges adatnak minősülő információra a perújítási kérelmében maga hivatkozott, így ennek az adatnak a kezelése a bíróság részéről az Info. tv. 4. § (1) bekezdése alapján jogszerű volt. A végzésnek a különleges adatra vonatkozó ismertetett része elenyésző és nem hangsúlyos eleme a bírói döntés indokolásának, és olyan általános megfogalmazással utal a felperes betegségére, amelyből a konkrét betegség nem állapítható meg, arra további információ nélkül következtetni sem lehet. Ha a felperes számára sérelmes is volt a beadványban is szereplő információnak a perújított alperessel való közlése, az a régi Ptk. szerinti személyiségi jogsértést el nem érő sérelemnek tekinthető.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [41] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezését és keresete szerint az alperes kötelezését kérte 35.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, 70.677.086 forint vagyoni kártérítés és 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére. A felperes a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát az Alaptörvény II. cikke, a XXIV. cikk (1) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése, a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése, a régi Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdése, 172. § (2) bekezdése, 173. § (4) bekezdése, az Info. tv. 3. § 2., 3b. pontja, továbbá a Ptk. 2:43. § e) pontja és 2:52. § (1) bekezdése megsértésében jelölte meg.
- [42] Felülvizsgálati érvelése szerint a jogerős ítélet megalapozatlan, okszerűtlen és téves. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság

hiányos és feltáratlan tényállását kritika nélkül elfogadó, jogszabálysértő döntést hozott.

- [43] 1. Az alapperben az alperes az egyik tanú és az alperes szembesítését elmulasztotta.
- [44] 2. Az alperes az egyik idézett tanúról azt állította, hogy elköltözködött, a perújítási eljárásban azonban kiderült, hogy a bejelentett címen lakott. Ezt a 2012. december 5-én kelt és a alperes neven 2012. december 6. napján benyújtott beadványa tartalmazta. Az alperes a tanúbizonyítási indítványát iratellenesen mellőzte, mert az idézés a bíróság által elírt címről történt, ahonnan „nem kereste” értesítéssel érkezett vissza. A jogerős ítélet rögzíti, hogy az idézést a 17081/18/4 címre küldték, holott a tanú címe – a helyes megjelölés szerint – a 24 helyrajzi szám alatt volt. Az alperes hibáját, a rossz címre küldött idézést neki róta fel. Az alperes a perújítási eljárásban sem javította ki saját hibáját, mulasztással kárt okozott. A tanú nyilatkozott volna arra, hogy az alapper alperese megkereste őt és elmondta, hogy mit terjesztett róla.
- [45] 3. Jogszabálysértő, hogy az alperes elfogadta az alapper alperesének állítását: az egyik társasház a megbízási jogviszonyt az utépítés elmaradása miatt szüntette meg. A 75. sorszámú irat 2010. január 22-én, a lakógyűlés után készült. Az alapper alperese 2010. január 22-én erről nem nyilatkozhatott, hiszen csak közel fél évvel később jelent meg a lakóparkban és választották meg közös képviselőnek. Ez az irat is alátámasztotta, hogy nem volt szó utépítésről, parkolási problémák merültek fel. A csatolt irat tartalma és az alperes nyilatkozata eltért, az alperes ezt nem tisztázta.
- [46] 4. A felperes állította, hogy az alapperben az egyik tanú hamis és iratellenes vallomást tett, okirattal bizonyított tényt tagadott. Az alperes és a tanú is tudott arról, hogy felperes a Pesti Központi Kerületi Bíróságon és a Hajdúböszörményi Városi Bíróságon a társasház képviselőjében pert nyert. A tanú ezeket a tényeket elhallgatta és az alperes a tanút nem figyelmeztette. A tanú elfogulatlanságáról hamisan nyilatkozott, ebből következően az elsőfokú ítélet a valóságtól eltérően állapította meg a tanú elfogulatlanságát. Dr. **Sz. R.** sem tekinthető az ellene indított per miatt elfogulatlan tanúnak.
- [47] 5. A felperes részletesen kitért arra, hogy az alapper alperese kitalálta a pénzügyi bűncselekmény elkövetését, amivel a gazdasági társaság által működtetett összes társasháznál megvádolta.
- [48] Az eljárt bíróságok tévesen utasították el a perújítási kérelmét, mert azt a szubjektív határidő elején nyújtotta be. Új tények pedig az elmaradt tanúvallomások és nyilatkozni kellett volna arról is, hogy milyen összegből és mikor épült az út.
- [49] A személyiségi jogsértés megvalósult, az alperes még a tárgyalási jegyzőkönyvben is rögzítette a különleges személyes adatnak minősülő urológiai betegségét, amelynek nem hangsúlyos elemkénti minősítése nem fogadható el.

[50] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Hangsúlyozta, hogy az első- és a másodfokú bíróság eljárásban jogszabálysértés nem történt, a határozatok ténybelileg és jogilag is megalapozottak. A jogerős ítélet tételes cáfolatát adta a felperes valamennyi felülvizsgálati hivatkozásának.

A Kúria döntése és jogi indokai

[51] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján bírálta el.

[52] A felülvizsgálati eljárás tárgya a régi Pp. 270. § (2) bekezdés alapján a jogerős határozatnak a felülvizsgálati kérelem keretei közötti felülbírálata. Az 1/2016. (II.15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 4. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem jogi jelentősége egyebek között abban jelölhető meg, hogy a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelemben megjelölt ok vagy okok keretei között bírálhatja felül. Ennek következtében eljárása során csak azon jogszabálysértés vagy jogszabálysértések fennállását vizsgálhatja, amelyeket a fél felülvizsgálati kérelmében megjelölt.

[53] A régi Pp. 272. § (2) bekezdése a felülvizsgálati kérelem tartalmi kellékeit akként határozza meg, hogy annak tartalmaznia kell: a támadott határozat megjelölését, a Kúria döntésére irányuló határozott kérelmet, a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölését, továbbá a jogorvoslati kérelem indokolásának ismertetését.

[54] A PK vélemény 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása. Az előbbivel szemben az a követelmény érvényesül, hogy a fél a felülvizsgálati kérelemben pontosan jelölje meg a jogforrást és azon belül azt a konkrét jogszabályhelyet, amelynek megsértésére hivatkozik. A jogszabálysértés tartalmi körülírása keretében pedig a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek szöveges formában is meg kell fogalmaznia a jogerős ítélet általa sérelmezett és a rendkívüli perorvoslatot megalapozó fogyatékoságát, amellyel kapcsolatosan részletesen ki kell fejtenie jogi álláspontját. A jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölésének, továbbá a fél ezzel összefüggő jogi érvelésének egy és ugyanazon jogszabálysértéshez kell kapcsolódniuk, mert csak együtt alkalmasak arra, hogy kijelöljék a rendkívüli perorvoslati eljárás formai és tartalmi kereteit.

[55] Ha a fél felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet több okból is támadja; vagyis több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell az ismertetett követelményekkel (PK vélemény 6. pont). Mindezek hiányában a fél felülvizsgálati hivatkozása érdemben nem bírálható el.

[56] A felperes a felülvizsgálati kérelmében megjelölte és idézte az

Alaptörvény II. cikkét, a XXIV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (7) bekezdését. Nem fejtette ki azonban, hogy a jogerős ítélet az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseit milyen módon sértette meg, ebben a körben a felülvizsgálati kérelem a jogszabálysértés indokait nem tartalmazta. Ezek a felülvizsgálati hivatkozások érdemi vizsgálatra nem alkalmasak (PK vélemény 3. pont).

- [57] A felperes állította a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése és a 349. § (1) és (3) bekezdése megsértését. A jogerős ítélet részletesen kifejtette, hogy a felperes követelések eldöntésére a megjelölt jogszabályhelyek nem alkalmazhatók, ami kizárja a jogszabálysértés megállapítását. Emellett a felülvizsgálati kérelem az állított jogszabálysértés érdemi indokolására sem tért ki, így érdemi felülvizsgálatra alkalmatlan, mert nem felelt a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében előírt valamennyi feltételnek.
- [58] A felperes sérelmezte, hogy a perújítási eljárásban **M. J.** tanúvallomására mint új tényre hivatkozott és ezt az alperes a végzés meghozatalakor nem vette figyelembe. A Kúria a felülvizsgálati hivatkozás érdemi vizsgálatát mellőzte, egyrészt azért, mert a felperes a megsértett jogszabályhelyet nem jelölte meg. Másrészt azért, mert a hivatkozott új tény, bizonyíték és a perújítási kérelem elutasítása között ok-okozati összefüggés nincs, hiszen az alperes a perújítási kérelmet a határidő elmulasztása miatt utasította el.
- [59] A felperes hivatkozott az elsőfokú- és a jogerős ítélet kirívóan okszerűtlen mérlegelésére. A felülvizsgálati kérelemben azonban megsértett jogszabályhelyként nem jelölte meg a bizonyítékok mérlegelésének a régi Pp. 206. § (1) bekezdésében előírt szabályát, ami a felülvizsgálati eljárásban kizárja az eljárt bíróságok mérlegelésének vizsgálatát.
- [60] Az érdemben elbírálható felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.
- [61] A felperes a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát abban jelölte meg, hogy a másodfokú bíróság nem értékelte a tisztességes eljárás alapelveinek [rég Pp. 2. § (1) bekezdés] megsértéseként az alapperben lefolytatott bizonyítási eljárását, ezen belül az általa perdöntőnek minősített tanú kihallgatásának mellőzését, egyes tanúk - nyilatkozatukkal szembeni - elfogultságát. Az alperes az alapperben a keresetét jogszabálysértő módon utasította el, bizonyítékait nem értékelte vagy mellőzte.
- [62] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4. napján kelt Egyezmény 6. cikk (1) bekezdésével egyezően fogalmazza meg a perbeli tisztességes eljárás (fair trial) fogalmát és feltételeit.
- [63] Az eljárásban a kötelezően érvényesítendő követelmények alapvetően három csoportra oszthatók: 1. egyes feltételek az eljárt bíróságra vonatkoznak (törvény által létrehozott, pártatlan és független) 2. a bírósági (hatósági) eljárásra határoznak meg általános elveket (tisztességes eljárás és ésszerű határidő), továbbá a tárgyalás, illetve az ítélethirdetés nyilvánosságát deklarálják [Békés Ádám: A

tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülése a strasbourgi bíróság esetjoga alapján, Állam- és Jogtudomány 2017/4. szám]. A 2. pont szerinti tisztességes eljárás részjogosultságának tekinthető a fél eljárásban való részvétele, a jogérvényesítéshez szükséges az ingyenes jogi képviselet igénybevételének lehetősége, az anyanyelv használatának joga. A kontradiktórius eljáráshoz való jog elemeként a megismerési és nyilatkozattételi jogosultság, az azonos rendelkezési jogosítvány (fegyveregyenlőség), a bíróság tájékoztatási és indokolási kötelezettsége, a döntéshez való jog, végül a jogorvoslathoz való jog. Az Alkotmánybíróság szerint a polgári eljárási jogban a tisztességes eljárás követelménye magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét [7/2013. (III.1.) AB határozat], a tisztességes bírósági tárgyalás követelményét [3215/2014. (IX.22.) AB határozat], a tárgyalás igazságosságát [36/2014. (XII.18) AB határozat]. A polgári ügyben a felek a rendelkezési jog eljárásjogi alapelvéből következően [régi Pp. 3. § (1), (2) bekezdés] döntően befolyásolják az eljárás menetét, a bíróság hivatalbóli bizonyítása [régi Pp. 164. § (2) bekezdés] hiányában bizonyítási indítványaikkal meghatározzák a lefolytatandó bizonyítási eljárás menetét.

- [64] A felperes a felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályhelyként a régi Pp. 172. § (2) és (4) bekezdését jelölte meg és a jogszabálysértés tartalmi indokaként arra hivatkozott, hogy az alperes az alapperben az egyik tanút a hamis tanúzás következményeire nem figyelmeztette és a jogszabályhelyben foglaltakkal szemben az alapper alperesével nem szembesítette.
- [65] A Kúria a jogerős jogerős ítélet okfejtésével maradéktalanul egyetértett, a helyes indokokra, ezek megismétlése nélkül, a régi Pp.254. § (3) bekezdése alapján visszautal.
- [66] Az alperes az alapeljárásban a 2013. január 14. napján tartott tárgyaláson a 10.P.21.334/2012/10. számú jegyzőkönyvből kitűnően négy tanút hallgatott ki. Kétségtelen, hogy a jegyzőkönyv egyik tanú esetén sem tartalmazza a régi Pp. 172. § (2) bekezdése szerinti figyelmeztetést, de minden tanú esetén rögzítette, hogy a törvényes figyelmeztetést megértették és mindannyian nyilatkoztak: képesek objektíven (dr. **Sz. R.**), elfogulatlanul (**T. T. , J. Z. , L. L.**) tanúvallomást tenni. A tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalás hiánya ellenére egyértelműen megállapítható: a tanúk jogszabály szerinti figyelmeztetése ténylegesen megvalósult. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a tanúk a kihallgatásuk előtt nem nyilatkoznak olyan figyelmeztetés megértéséről és tudomásul vételéről, ami nem valósult meg. A régi Pp. 172. § (2) bekezdésének megsértése tehát nem állapítható meg és a tisztességes eljárás követelménye arra hivatkozva sem sérült, hogy a felperes szubjektív megítélése szerint egyes tanúk a nyilatkozatuktól eltérően nem tekinthetők elfogulatlanoknak.
- [67] A felperes tévesen állította a régi Pp. 173. § (4) bekezdésének megsértését is. Ebben a körben a felperes azt sérelmezte, hogy az alperes 1. nem szembesítette a 75. számú irattal az alapper alperesét; 2. elfogadta **T. T.** és dr. **Sz. R.** hamis és iratellenes

tanúvallomását; 3. figyelmen kívül hagyta, hogy az alapper alperesének szavahihetősége megdőlt; 4. nem szembesítette az alperest **L. L.** tanúval; 5. a perújítási eljárásban jogszabálysértéssel mellőzte új bizonyítékként **M. J.** „koronatanú” kihallgatását.

- [68] A felperes az elsőfokú bíróság ítéletével szemben benyújtott fellebbezésében dr. **Sz. R.** tanúvallomásának az értékelését és **L. L.**-nak az alapper alperesével való szembesítését nem sérelmezte. A felülvizsgálati eljárás rendkívüli perorvoslati jellegéből következően a felülvizsgálati eljárásban olyan jogszabálysértés nem vizsgálható, amely a másodfokú eljárásnak nem volt tárgya. E körben tehát a jogerős ítélet jogszabálysértő volta nem állapítható meg (BH 2001.222., BH 1998.288., BH 1997.196.).
- [69] A felperes által hivatkozott, a keresetleveléhez csatolt 75. számú melléklet útépítéssel kapcsolatosan további társasházak megkeresését tartalmazza. A bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés, hogy a felperes szerint a megkeresés cáfolja az alapper alperesének nyilatkozatát, ebből következően szavahihetősége megdőlt. A felperes állításait az eljáró bíróságok mérlegelték, a peradatokkal egybevetve értékelték az alapper alperesének nyilatkozatait is, amelyeknek a felperes számára kedvezőtlen eredménye nem azonos a tisztességes eljárás követelményének megsértésével.
- [70] Az alapeljárásban kihallgatott tanúk vallomásának mérlegelését a rendes jogorvoslati eljárásban a másodfokú bíróság és a felülvizsgálati eljárásban a Kúria is vizsgálta. A másodfokú bíróság a mérlegelt döntés felülmérlegelését nem tartotta indokoltnak, azt a Kúria sem minősítette jogszabálysértőnek, azaz kirívóan okszerűtlennek, logikailag ellentmondónak vagy iratellenesnek. A felperes az eljárási jogait maradéktalanul érvényesítette, gyakorolta, a kártérítési perben a tisztességes eljárás megsértése körében az alapper bizonyítékértékelésének felülmérlegelése kizárt.
- [71] A jogerős ítélet helyesen fejtette ki, hogy az alapperben kihallgatott tanúk vallomása és az alapper alperesének a nyilatkozata között ellentmondás nem állapítható meg, ebből következően az ellentét tisztázásának (szembesítés) kérdése fel sem merülhet.
- [72] A tanú idézési címének elírására vonatkozó felülvizsgálati hivatkozás pedig a megsértett jogszabályhely megjelölésének hiányában érdemben nem vizsgálható.
- [73] Az Info.tv. megjelölt jogszabályhelyei nem sérültek. A jogerős ítélet a jogszabályhellyel egyezően, a felperes egészségi állapotára vonatkozó adatokat különleges személyes adatnak minősítette. A másodfokú bíróság helyesen foglalt állást abban, hogy a különleges személyes adatot a felperes maga hozta az alperes tudomására, így az adat kezelése az Info.tv. 4. § (1) bekezdése szerint jogszerű volt. A felperes a sérelmezett adatok zárt kezelésére vonatkozó nyilatkozatot nem tett, ami fogalmilag kizárja

az ezzel kapcsolatos jogszabálysértés megállapítását.

- [74] Az eljárt bíróságok a peradatok mérlegelése eredményeként jutottak arra a következtetésre, hogy az adat felhasználása - a perújítási határidő elmulasztásának igazolása körében - szükséges volt, a felperes konkrét betegsége, a számára hátrányos és személyiségi jogait sértő tartalom nem állapítható meg. A jogerős ítélet részletes indokát adta a felperes hivatkozása alaptalanságának, a megjelölt anyagi jogi jogszabályok nem sérültek. A felperes az eljárt bíróságok mérlegelésének jogszabálysértő voltát nem kifogásolta, ezért a mérlegelés eredménye a rendkívüli perorvoslati eljárásban a megjelölt jogszabálysértés hiányában nem vizsgálható.
- [75] A fentiek alapján a jogerős ítélet sem anyagi jogi, sem eljárási jogszabályt nem sértett, ezért azt a Kúria a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [76] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás megtartása nélkül bírálta el.
- [77] A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, a felülvizsgálati eljárásban teljes egészében pervesztes felperest képviselő pártfogó ügyvéd állam által átvállalt díját a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. LXXX. törvény 11/A. § (2) bekezdése alapján az állam viseli. A Kúria ezt a régi Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 87. § (2) bekezdés alapján állapította meg. Az alperesnek költségigénye nem volt, ezért a régi Pp. 79. § (1) bekezdése szerint a kérdésben határozathozatalra nincs szükség.
- [78] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati eljárási illeték viselésére vonatkozó rendelkezés a régi Pp. 78. § (1) bekezdésén, az Itv. 74. § (3) bekezdésén, a /61986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdésén és a 14. §-án alapul.

Budapest, 2020. április 7.

dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. a tanács elnöke, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró

A kiadmány hitelül: